

ŞAHDƏNİZ 2 LAHIYƏSİ

"Bu gün 17.12.2013 müasir Azərbaycanın tarixində tarixi gündür". Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çərşənbə axşamı Bakıda "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimində deyib. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz 2" enerji layihəsi üzrə yekun investisiya qərarının qəbul edilməsi Azərbaycanın uzunmüddətli uğurlu iqtisadi inkişafını təmin edəcək. Azərbaycan Prezidenti bildirib: "Şahdəniz 2" layihəsi dünyada ən iri enerji layihəsidir.

Bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi, bu tarixi layihəyə cəlb olunmuş ölkələr və şirkətlər arasında geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir". Dövlət başçısı 19 il əvvəl - Azərbaycanın enerji strategiyasının həyata keçirilməyə başladığı 1994-cü ildə baş verən hadisələri xatırlayıb. Azərbaycan Prezidentinin sözlərinə görə, ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrikliyi, uzaqgörənliyi sayəsində müstəqilliyin əldə edilməsindən cəmi üç il, Azərbaycanda vətəndaş müharibəsinin başa çatmasından bir il və Ermənistanla atəşkəs rejimi haqqında razılığın əldə olunmasından dörd ay sonra Azərbaycan əcnəbi tərəfdaşlarla birgə "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı. Bu müqavilə ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu xarici investisiyalar üçün açdı və Azərbaycanın uğurlu iqtisadi inkişafını təmin etdi. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu, 20-ci əsrin müqaviləsi idi. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz" layihəsi,

çox güman ki, 21-ci əsrin layihəsi adlandırılacaq: "Lakin bugünkü mərasimə qədər müstəqil Azərbaycanın inkişafı tarixində bir neçə vacib mərhələ olub. 1996-cı ildə "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsi layihəsi üzrə müqavilə imzalandı. Daha sonra, 1999-cu ildə Qara dənizlə Xəzər dənizini birləşdirən və Bakıdan Gürcüstanın Qara dəniz sahillərində uzanan ilk boru kəməri inşa edildi". Dövlət başçısı qeyd edib ki, daha sonra - 2006-cı ilin mayında Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri istismara verildi: "Bu kəmərlər ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu beynəlxalq bazarlarla, o cümlədən Aralıq dənizi bazarları ilə birləşdirdi. 2007-ci ildə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyəni birləşdirən və "Şahdəniz 2" layihəsinin bir hissəsi olan Cənubi Qafqaz qaz kəməri tikildi". Prezident İlham Əliyevin sözlərinə görə, 2011-ci ildə Azərbaycan və Avropa İttifaqı strateji enerji əməkdaşlığına dair memorandum imzaladı ki, bu sənəd Azərbaycanın enerji strategiyasının inkişafına kömək etdi, enerjinin şaxələndirilməsini və Avropaya qaz ixracını təmin etdi: "2012-ci ildə biz Türkiyə ilə Trans Anadolu qaz kəməri - TANAP üzrə tarixi saziş imzaladıq. Bu il, 2013-cü ildə Trans Adriatik boru kəməri (TAR) əsas ixrac marşrutu kimi seçildi və indi biz "Şahdəniz 2" üzrə yekun investisiya qərarını imzalayırıq". Bunuda qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva mərasimdə iştirak etmişlər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT RƏMZLƏRİ

DÖVLƏT BAYRAĞI

Azərbaycanda üçrəngli dövlət bayrağı ilk dəfə 1918-ci il noyabr ayının 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin qərarı ilə qəbul edilmişdir. 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyəti süqut etdikdən və Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Azərbaycanda bu bayraq qadağan edilmiş və sovet bayrağı ilə əvəz olunmuşdur.

Sonralar Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında üçrəngli bayrağın Azərbaycanın rəsmi dövlət rəmzi kimi tanınması haqqında vəsətət qaldırılmışdır. 1991-ci il fevral ayının 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Azərbaycan Respublikasının dövlət suverenliyinin rəmzlərindən biri olan üçrəngli bayrağın Azərbaycanın dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar vermişdir. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı bərabər enli üç üfqi zolaqdan ibarətdir. Yuxarı zolaq mavi, orta zolaq qırmızı, aşağı zolaq yaşıl rəngdədir. Mavi rəng - Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, qırmızı rəng - müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf etdirmək istəyini, yaşıl rəng - islam sivilizasiyasına mənsubluğunu ifadə edir. Qırmızı zolağın ortasında bayrağın hər iki üzündə ağ rəngli aypara ilə səkkizguşəli ulduz təsvir edilmişdir. Bayrağın eninin uzunluğuna nisbəti 1:2-dir.

DÖVLƏT GERBİ

Azərbaycanın dövlət gerbi haqqında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti 1920-ci il yanvarın 30-da müsabiqə elan etmiş və müsabiqədən keçəcək gerb nümunəsinin həmin ilin mayın 28-də qəbul ediləcəyi haqqında qərar çıxarmışdır. Lakin 1920-ci il aprel ayının 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqut etməsi nəticəsində həmin gerb qəbul edilməmişdir. Sonralar - 1990-cı ildə Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında Azərbaycanın Dövlət gerbinin hazırlanması üçün yeni müsabiqənin elan olunması haqqında vəsətət qaldırılmışdır. Müsabiqə 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin qərarı ilə elan olunmuşdur. 1991-1992-ci illərdə müsabiqəyə Dövlət gerbinin onlarla layihəsi təqdim olunmuşdur. Müzakirələr zamanı 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış layihələrdən birinin qəbul edilməsi ilə bağlı təkliflər də səslənmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti 1993-cü il yanvarın 19-da qəbul etdiyi Konstitusiyaya Qanunu ilə 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış Dövlət gerbi layihələrindən birini müəyyən dəyişikliklərlə Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi kimi təsdiq etmişdir. Dövlət gerbi haqqında Əsasnamə və ona əlavə edilmiş təsvir 1993-cü il aprelin 5-də təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin rəmzidir. Dövlət gerbi palıd budaqlarından və sünbüllərdən ibarət qövsün üzərində yerləşən Şərq qalxanının təsvirindən ibarətdir. Qalxanın üstündə Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağının rəngləri fonunda səkkizguşəli ulduz, ulduzun mərkəzində isə alov təsviri vardır.

Gerbin rəngli təsvirindən ulduz ağ, alov qırmızı, palıd budaqları yaşıl, sünbüllər sarı, qalxanın və ulduzun sağaqları habelə qalxanın düymələri və palıd qozaları qızılı rəngdədir.

DÖVLƏT HİMNİ

1920-ci il yanvarın 30-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Nazirlər Şurası Cümhuriyyətin Milli Himninin hazırlanması haqqında qərar qəbul etdi və bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyi tərəfindən müsabiqə elan edildi. Lakin 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyətinin süqutu Azərbaycanın Milli Himnini qəbul etməyə imkan vermədi. Azərbaycan Respublikasının ilk Dövlət Himni 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Sovet İttifaqının tərkibində olarkən qəbul edilmişdir (sözləri S.Vurğun və S.Rüstəmin, musiqisi Ü.Hacıbəyovun) 1992-ci il mayın 27-də parlament "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni haqqında" Qanun qəbul etdi. Qanuna əsasən, 1919-cu ildə böyük bəstəkar Üzeyir Hacıbəyov və şair Əhməd Cavad tərəfindən tərtib edilmiş təntənəli "Azərbaycan marşı" Azərbaycanın Dövlət Himni kimi təsdiq edildi.

Musiqisi: **Üzeyir Hacıbəyovun,**
Sözləri: **Əhməd Cavadındır.**

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadırız!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu,
Sinəm hər bəbə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər!
Hər bir qəhrəman oldu!
Sən olasan güllüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!
Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə,
Cümlə - gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

Ziyalılıq kütləvi ola bilməz. Alim, şair, bəstəkar, rəssam, yazıçı artıq bunlar fikri istedadla malik olan nadir adamlardır

Heydər Əlirza oğlu Əliyev

Zərifə Əziz qızı Əliyeva
Azərbaycan SSR-nin əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki

Heydər Əlirza oğlu Əliyev
Azərbaycanın görkəmli siyasi və dövlət xadimi, Azərbaycan Respublikasının üçüncü Prezidenti "Ulu öndər" və "Azərbaycan xalqının ümummilli lideri" titullarının rəsmi daşıyıcısı.

Dövlət başçısı Bakı Dövlət Universitetinin 90 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən təntənəli mərasimdəki çıxışında bununla bağlı demişdir: "Azərbaycan iqtisadi cəhətdən artıq oturmuş dövlət kimi tanınır. Mən hesab edirəm ki, biz artıq iqtisadi sahədə keçid dövrünü başa vurmuşuq. Nəzərə alsaq ki, dünyanın aparıcı maliyyə qurumları Azərbaycanda aparılan islahatları çox yüksək qiymətləndirir. Müxtəlif hesablamalara görə, Azərbaycan postsovet məkanında iqtisadi islahatlar və iqtisadi inkişaf baxımından birinci yerdədir. Mən hesab edirəm ki, artıq bu sahədə keçid dövrü başa çatıbdir.

Dünya İqtisadi Forumu - dünyanın ən mötəbər qurumlarından biri olan bu təşkilat rəqabət qabiliyyətliliyinə görə Azərbaycanı dünya miqyasında 51-ci yerdə görür və bütün MDB məkanında biz bu sahədə birinci yerdəyik. Dünya Bankının hesablamalarına görə, Azərbaycanı bir nömrəli islahatçı ölkə kimi tanıdı. Bu, bir daha onu göstərir ki, bizim uğurlarımızın əsas səbəbi ölkədə aparılan siyasi və iqtisadi islahatlardır".

Şübhəsiz, dövlət başçısının iqtisadi sahədə keçid dövrünün yekunlaşması ilə bağlı bəyanatı ölkənin son 15 ildə keçdiyi sürətli inkişafın və davamlı islahatların məntiqi yekunu sayıla bilər. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin son 15 ildə uğurla davam etdirdiyi sosial-iqtisadi islahatların praktik nəticələri Azərbaycan üçün hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlindən başlanmış müəkkəb ictimai-iqtisadi formasiya dəyişikliyi mərhələsinin artıq geridə qaldığını deməyə ciddi əsaslar verir. Söhbət iqtisadi sahədə keçid dövrü üçün zəruri qanunverici, institusional, maddi-texniki bazanın formalaşdırılması prosesinin yekunlaşmasından gedir. Son 20 ildə iqtisadiyyatın inkişafı üçün yeni qanunlar qəbul olunmuş, özəlləşdirilmə prosesi, vergi, torpaq, gömrük islahatı əsasən başa çatmış, infrastrukturun yeniləşdirilməsi keyfiyyətə yeni mərhələyə adlanmış, güclü yanacaq-energetika və neft sənayesi formalaşmış, sahibkarlığın milli inkişafda rolu artmış, sosial problemlərin böyük qismi həllini tapmış, respublikamızın dünya iqtisadi-təsərrüfat sistemində inteqrasiyası təmin olunmuş, Azərbaycan özü və bölgə dövlətləri üçün etibarlı enerji təhlükəsizliyi sistemi yaratmışdır.

Azərbaycan inkişaf etmiş dövlətlər sırasında

Sovet dövründən qalmış idarəetmə sistemi tamamilə yenilənmiş, müasir dövrün tələbi ilə səsleşən yeni dövlət qurumları yaradılmış, bir sözlə, struktur islahatları uğurla yekunlaşmışdır. Bu gün milli iqtisadi inkişaf modeli ilə tanınan Azərbaycan sovet dövründən qalmış köhnə infrastrukturdan tamamilə azad olaraq iqtisadi-mədəni səviyyədə modernləşir, ölkənin hər bir guşəsində müasir tələblərə cavab verən abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Bütün bunlar isə məhz iqtisadi sahədə keçid dövrünün geridə qaldığını əminliklə söyləməyə ciddi əsaslar yaradır.

Dövlət büdcəsi isə Azərbaycanın keyfiyyətə yeni mərhələdə davamlı inkişafı üçün yaxşı imkanlar açır. Büdcə layihəsi hazırlanarkən dövlətin inkişafı üçün elmi əsaslar üzərində müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun olaraq dövlət büdcəsinin sosial və investisiyayönümlü yünün təmin edilməsinə, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial təminatının gücləndirilməsinə, ölkənin müdafiə potensialının, iqtisadi, enerji, ərzaq təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə, sahibkarlığın

inkişafına dəstək verilməsinə, qəbul olunmuş məqsədlə dövlət proqramlarının maliyyələşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Ötən dövrünün yekunları deməyə əsas verir ki, hökumət ötən illərdən başlanmış davamlı iqtisadi yüksəliş və tərəqqi kursuna əsaslanaraq makroiqtisadi sabitliyini qoruyub saxlamış, son dərəcə çətin bir şəraitdə nəzərəcarpacaq irəliləyişlərə nail olmuşdur. Ən əsası, ictimai-iqtisadi formasiya dəyişikliyi fonunda hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlindən planlı iqtisadiyyatdan liberal bazar münasibətlərinə keçid yönündə həyata keçirilən kompleks tədbirlər sistemi uğurla yekunlaşmışdır. Başqa sözlə, respublikamız bazar iqtisadiyyatı üçün xarakterik olan bütün islahatları uğurla yekunlaşdıraraq keyfiyyətə yeni mərhələyə - modernləşmə fazasına qədəm qoyur. Bu mərhələnin əsas vəzifəsi isə iqtisadiyyatın ənənəvi sahələrinin yeni dövrün tələblərinə uyğun, ən müasir texnologiyalar hesabına yüksəlişini təmin etmək, Azərbaycanı inkişaf etmiş dövlətlər sırasına çıxarmaqdır.

Mənalı ömür yaşamaq hər insanın taleyinə yazılıdır. Elə insanlar var ki, onların ömür yolu gələcək nəsillərin həyatına işıq saçır, xalqa tükənməz bir xəzinə bəxş edir.

Bu dünyaya insanlara nur paylamaq, xeyirxahlıq etmək üçün gəlmiş Zərifə xanım Əliyeva da belə seçilmiş insanlardan olmuşdur. O, günəş qədər parlaq ürək sahibi, yüksək mənəviyyət, daxili zənginlik simvolu idi. Qəlbinə şam kimi əridib ondan xeyirxahlıq, işıq umanların yoluna nur çiləmək üçün yaradılmışdı Zərifə xanım Əliyeva.

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Elm Xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 1923-cü il aprelin 28-də Şərur rayonunun Şahtaxtı kəndində anadan olmuşdur.

Zərifə xanım Əliyevanın fəxri adları, elmi titulları, mükafatları olduqca çoxdur. Bu adların hər biri qürur, iftixar mənbəyidir. Lakin bu adlar sırasında ən şərəfliyi Ana adıdır. Qeyri-adi bir ana olan Zərifə xanımın övladlarına münasibəti də xüsusi idi. O, nə edirdisə böyük sevgi ilə edirdi. Onun sevgisinin gücü öz ailəsinin hüduclarında daha çox duyulurdu.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cənazəsi 1994-cü ildə Moskvanın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri xiyabanda - atasının məzarə yanında dəfn olunmuşdur. Bütün ömrünü insanlara xidmət işinə sərf etmiş bir insanın bu gün aramızda olmamasına inanmaq çox çətinidir. Fəqət, görkəmli alimin, xeyirxah insanın, qayğıkeş ananın adının qədirlən xalqımızın yaddaşında əbədi həkk olunması bu gün hər bir azərbaycanlı üçün təsəlliverici məqamdır.

Azərbaycan xalqının şanlı oğlu, qüdrətli dövlət xadimi, dahi siyasətçi Heydər Əliyevin 2016-cı il mayın 10-da anadan olmasının 94-cü ildönümü tamam olur.

Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və Şəx-sən Baş katib Mixail Qorbaçovun yeritdiyi siyasi xəttə etiraz əlaməti olaraq, tutduğu vəzifələrdən istefa vermişdir.

1990-cı ilin iyulunda Azərbaycana qayıdan Heydər Əliyev ilk əvvəl Bakıda, sonra isə Naxçıvanda yaşamış, həmin ildə də Azərbaycan Ali Sovetinə deputat seçilmişdir. O, 1991 - 1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri, Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur. Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında partiyanın sədri seçilmişdir. 1993-cü ilin may-iyununda ölkədə siyasi böhranın son dərəcə kəskinləşməsi ilə əlaqədar o zamanlı rəhbərlik Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etmişdir. Heydər Əliyev 1993-cü il 15 iyunda Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilmiş, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini icra etməyə başlamışdır.

Heydər Əliyev bütün həyatını xalqa sədaqətə xidmətə həsr etmiş, öz fəaliyyətində həmişə xalqa arxalanmış, ən çətin anlarda ona müraciət etmişdir. Azərbaycan xalqı heç vaxt ondan dəstəyini əsirgəməmişdir. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, müdrik rəhbər və dahi şəxsiyyət Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsi Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Azərbaycanda həyatın bütün sahələri üzrə inkişaf hiss olunur

1993-cü ilin iyununda ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbləri ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu ilə paralel olaraq müstəqil iqtisadi sistemin yaradılması və daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində düşünülmüş və uzaq hədəflərə istiqamət götürmüş geniş islahatlar kursu həyata keçirilməyə başlandı.

Aparılan uğurlu iqtisadi islahatlar sayəsində iqtisadiyyatın müasir dövrün tələblərinə uyğun, bazar münasibətləri əsasında yenidən qurulması, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, yeni infrastrukturların, maliyyə və vergi sisteminin formalaşdırılması, tarixdə ən mürəkkəb proses kimi xarakterizə olunan torpaq və aqrar islahatların aparılması, regionların ahəngdar inkişafı, yoxsulluğun aradan qaldırılması, insanlara öz potensialından sərbəst istifadə etmək və sahibkarlığa dəstək verməklə iqtisadiyyatın liberallaşmasının bərqərar olması üçün münbit zəmin hazırlanmış, müstəqil dövlətimizin təhlükəsizliyinin, eləcə də onun ən vacib elementlərindən olan iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynamışdır.

Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişafı və regionda real güc mərkəzinə çevrilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş iqtisadi islahatlar və bu gün də həmin siyasi və iqtisadi islahatlar kursunun Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi sayəsində mümkün olmuşdur. Ümummilli liderin, "İqtisadiyyatı qüdrətli olan dövlət hər şeyə qadirdir" fikri bir daha təsdiq edir ki, Heydər Əliyev milli iqtisadiyyatımızın inkişafına dövlət quruculuğunun çox mühüm tərkib hissəsi kimi hər zaman böyük önəm vermişdir.

Zərgər dəqiqliyi ilə ölçülüb-biçilmiş iqtisadi strategiyanın bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın daha yüksək zirvələrə doğru inamla irəliləməsi üçün zəmin yaratmışdır. İqtisadi potensialın ildən-ilə güclənməsi, əhalinin maddi-rifah halının yaxşılaşdırılması, müxtəlif istiqamətlərdə genişmiqyaslı islahatların aparılması Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə hesablanmış məqsədyönlü dövlət proqramlarının ana xəttini təşkil edir. 2003-cü ildən ötən dövr ərzində həyata keçirilmiş iqtisadi layihələr qarşısı qoyulmuş ali məqsədə real xidmətin bariz göstəricisidir.

Ötən dövr ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı yüksək sürətlə inkişafını davam etdirmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının uğurla davam etdirilməsi nəticəsində ölkəmiz son illərdə iqtisadi artım üzrə dünyada lider dövlətə çevrilmişdir. İqtisadiyyatın bütün sahələrində irimiqyaslı islahatların sistemli və düşünülmüş şəkildə davam etdirilməsi Azərbaycanı dünyanın ən islahatçı ölkəsi kimi tanıtmışdır.

Bu gün ölkəmiz regionun və dünyanın böyük iqtisadi layihələrinin təşəbbüskarına və əsas tərəfdaşına çevrilmişdir. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin çox uğurla həyata keçirdiyi uzaqqörən siyasəti, sosial-iqtisadi inkişafın bütün sahələrini əhatə edən dövlət proqramları sayəsində mümkün olmuşdur. Ölkə Prezidentinin şəxsi təşəbbüsü və nəzarəti altında müasir dünya standartlarına cavab verən çoxsaylı sənaye, səhiyyə, təhsil müəssisələrinin, idman komplekslərinin, nəqliyyat, enerji və rabitə infrastrukturlarının, qaçqınlar üçün qəsəbələrin tikintisi, ölkəmizin abadlaşması və inkişafı ilə bağlı mühüm obyektlərin inşası, bu obyektlərin açılış mərasimlərində şəxsən iştirakı, əhalinin həyat səviyyəsi ilə tanış olmaq üçün regionlara çoxsaylı səfərləri Azərbaycanın daha yüksək inkişafı və xalqımızın xoşbəxt gələcəyi naminə gördüyü işlərdəndir.

2008-ci ildə yenidən Prezident seçkilərində xalqımızın yekdilliklə cənab İlham Əliyevi ölkə Prezidenti seçməsi Azərbaycanda həyatın bütün sahələri üzrə inkişafa növbəti təkən vermiş oldu. Prezident İlham Əliyevin çox uğurlu, bənzərsiz fəaliyyəti xalqımızın öz seçimində yeganə, düzgün yol müəyyənləşdirdiyini və seçdiyini bir daha təsdiq etdi.

Prezident İlham Əliyevin çox uğurla davam etdirdiyi və inkişaf etmiş dünya ölkələrinin islahatlar praktikasından bəhrələnməklə həyata keçirdiyi pragmatik fəaliyyəti sayəsində son illər Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətli inkişaf etməkdədir. Statistik məlumatların təhlili onu göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində əməli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qeyri-neft sektorunun, o cümlədən aqrar bölmənin inkişafında regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair birinci dövlət proqramının misilsiz rolu olmuşdur. Bu proqram ölkəmizin iqtisadi inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu və regionların inkişafı dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətləri səviyyəsinə qaldırıldı.

Zərifə Əziz qızı Əliyeva

Azərbaycan Respublikasının əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 28 aprel 1923-cü ildə Şərur rayonunun Şaxtaxtı kəndində anadan olmuşdur.

1942-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra o, Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş və 1947-ci ildə həmin institutu bitirmişdir.

Sonra o, Moskva şəhərində Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmologiya üzrə ixtisaslaşdırma kursu keçmişdir.

1950-ci ildə Zərifə xanım Əliyeva aspiranturaya daxil olmuş və 1953-cü ildə buranı bitirmişdir.

1957-ci ilə qədər Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İnstitutunda elmi işçi, 1960-cı ildən 1967-ci ilə qədər böyük elmi işçi, 1967-ci ildən isə Ə.Əliyev adına Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda göz xəstəlikləri kafedrasının dosenti, professor, görmə orqanının peşə patologiyası laboratoriyasının müdiri, oftalmologiya kafedrasının müdiri (1982-1985) vəzifələrində çalışmışdır.

İllər boyu apardığı müşahidələrin, klinik tədqiqatların və təcrübələrin nəticələri Zərifə xanımın dünyada ən məşhur oftalmologiya mərkəzlərinin birində H.Helmqolts adına Moskva Göz Xəstəlikləri Elmi Tədqiqat İnstitutunda müdafiə etdiyi "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" adlı doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. 1977-ci ildə Zərifə xanım Əliyevaya tibb elmləri doktoru dərəcəsi verilmişdir.

Zərifə xanım Əliyevanın Azərbaycanda oftalmologiya elminin inkişafında müstəsna xidmətləri var. O, vaxtilə Azərbaycanda geniş yayılmış traxomaların, dünya təcrübəsində birincilər sırasında peşə, xüsusilə kimya və elektron sənayelərində peşə fəaliyyəti ilə bağlı göz xəstəliklərinin öyrənilməsi, profilaktikası və müalicəsinə, habelə oftalmologiyanın müasir problemlərinə dair bir çox sanballı tədqiqatların, o cümlədən "Terapevtik oftalmologiya", "İridodiaqnostikanın əsasları" kimi nadir elmi əsərlərin müəlliflərindən biri, 12 monoqrafiya, dərslik və dərs vəsaitinin, 150-yə yaxın elmi işin, 1 ixtira və 12 sərəmələşdirici təklifin müəllifidir.

Zərifə xanım Əliyeva yüksək ixtisaslı səhiyyə kadrlarının hazırlanmasına böyük əmək sərf etmişdir. O, Ümumittifaq Oftalmoloqlar Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin, Sovet Sülhü Müdafiə Komitəsinin, Azərbaycan Oftalmologiya Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, "Vestnik oftalmologiyi" (Moskva) jurnalı redaksiya heyətinin üzvü idi.

1981-cı ildə oftalmologiyanın inkişafına verdiyi böyük töhfəyə - görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı elmi tədqiqatlara görə professor Z.Ə.Əliyeva oftalmologiya aləmində ən yüksək mükafata - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ. Averbax adına mükafatına layiq görülmüşdür. Geyd olunmalıdır ki, professor Z.Ə.Əliyeva həmin mükafata layiq görülən ilk qadın idi.

Elmi tədqiqatların yüksək səviyyəsi, onların sosial əhəmiyyəti, ictimai fəallığı, pedaqoji istedadı, çoxillik elmi-tədqiqat işlərində böyük xidmətlərini qiymətləndirərək, 1983-cü ildə Zərifə xanım Əliyevanı Azərbaycan SSR EA-nın akademiki seçdilər.

Zərifə xanım Əliyeva göstərdiyi xidmətlərinə görə orden və medallarla təltif olunmuşdu. Azərbaycanın əməkdar elm xadimi kimi yüksək ada layiq görülmüşdür.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cənazəsi 1994-cü ildə Moskvanın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri Xiyabanda, atasının qəbri yanında dəfn olunmuşdur.

İlham Heydər oğlu Əliyev 1961-ci il dekabrın 24-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur.

1967-1977-ci illərdə Bakı şəhərində orta məktəbdə oxumuşdur.

1977-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutuna (MDBƏİ) daxil olmuşdur.

MDBƏİ-ni bitirdikdən sonra 1982-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuşdur.

1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək, tarix elmləri namizədi dərəcəsi almışdır.

1985-1990-cı illərdə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunda müəllim işləmişdir.

1991-1994-cü illər ərzində özəl biznes sahəsində çalışmışdır və bir sıra istehsal-kommersiya müəssisələrinə rəhbərlik etmişdir.

1994-cü ildən 2003-cü ilin avqust ayınadək Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti olmuşdur. "Heydər Əliyevin neft strategiyası"nın həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir.

Suveren Azərbaycanın neft siyasətinin geosiyasi aspektlərinə dair bir sıra tədqiqat işlərinin müəllifidir. Siyasi elmlər doktorudur.

İki dəfə, 1995-ci və 2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçilmişdir. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Baş naziri vəzifəsinə təyin edilməsi ilə əlaqədar olaraq deputat səlahiyyətlərinə xitam vermişdir.

1997-ci ildən Azərbaycanın Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidentidir. İdmanın və Olimpiya hərəkatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin ali ordeni ilə təltif edilmişdir.

1999-cu ildə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini, 2001-ci ildə sədrin birinci müavini, 2005-ci ildə isə partiyanın sədri seçilmişdir.

2001-2003-cü illərdə Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri olmuşdur.

2003-cü ilin yanvar ayında Avropa Şurası Parlament Assambleyası sədrinin müavini, AŞPA-nın Büro üzvü seçilmişdir.

2003-cü il avqustun 4-də Milli Məclis tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Baş naziri təyin edilmişdir.

2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. Prezident seçkilərində seçicilərin 76%-dən çoxu İlham Əliyevin lehinə səs vermişdir. O, 2003-cü il oktyabrın 31-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

2004-cü ilin aprelində AŞPA-nın fəaliyyətində fəal iştirakına və Avropa ideallarına sədaqətinə görə AŞPA-nın fəxri üzvü diplomu və AŞPA medalı ilə təltif edilmişdir.

2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərdə seçicilərin 88,73 % səsini qazanan İlham Əliyev ikinci dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. O, 2008-ci il oktyabrın 24-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərini mükəmməl bilir.

Evlidir. Üç övladı, üç nəvəsi var.

Prezident Əliyevin təltif olunduğu orden, mükafat və fəxri adlar aşağıdakıları əhatə edir: Heydər Əliyev ordeni (Azərbaycan Respublikası), Beynəlxalq münasibətlər və sülh naminə İhsan Doğramacı mükafatı (Türkiyə), Rumıniya Ulduzu Ordeni (Rumıniya), Kral Əbdüləziz Ordeni (Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı), Şərəf Ordeni (Gürcüstan), "Şərəf Legionunun Böyük Xaçı" Ordeni (Fransa), Şeyxülislam Ordeni (Azərbaycan Respublikası), Rusiya Pravoslav Kilsəsinin

"Prepodobnyy Serqiy Radonejskiy" birinci dərəcəli Ordeni, "Böyük Kordon" Şərəf Ordeni (Beynəlxalq Hərbi-İdman Şurası), MDB ölkələrin İdman Təşkilatlarının Beynəlxalq Konfederasiyasının "Şərəf Ordeni", FİLA-nın Şərəf Zalının ən yüksək "İdman Əfsanəsi" ordeni, Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Xaç ordeni (Polşa), I dərəcəli Knyaz Yaroslav Mudrı ordeni (Ukrayna), "Mübarək əl-Kəbir" ordeni (Küveyt Dövləti), Yunanıstan parlamentinin Qızıl medalı (Yunanıstan), Avropa Ədalətli Oyunlar Hərəkatının "Şərəf" nişanı, "Üç ulduz" ordeninin "Böyük xaç kavaleri" dərəcəsi, "Sadiq Xidmət" milli ordeninin Böyük Xaç rəngi (Rumıniya), "İsmoili Somoni" ordeni (Tacikistan).

Linkoln Universitetinin Fəxri Doktoru (ABŞ), Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər Universitetinin Fəxri Doktoru, L.N.Qumilyov – Avrasiya Milli Universitetin Professoru (Qazaxıstan), Bilkent Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə), Vergilər üzrə Milli Akademiyasının Fəxri Doktoru (Ukrayna), Ploesti Neft və Qaz Universitetinin Fəxri Doktoru (Rumıniya), Milli və Dünya İqtisadiyyatı Universitetinin Fəxri Professoru (Bolqarıstan), Kyung Hee Universitetinin Fəxri Doktoru (Cənubi Koreya), İordaniya Universitetinin Fəxri Doktoru (İordaniya), Korvinus Universitetinin ictimai elmlər üzrə Fəxri doktoru (Macarıstan), M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Rusiya Federasiyası), Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin Fəxri doktoru (Ukrayna), Məxdumqulu adına Türkmənistan Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Türkmənistan Respublikası), Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri doktoru (Azərbaycan), Belarus Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Belarus Respublikası), Ankara Universitetinin Fəxri dokrotu (Türkiyə), Çukurova Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə).

Yüksək idarəçilik mexanizmi ölkəmizin inkişafında xüsusi rol oynayır

Tarixin gedişinə təsir göstərən böyük siyasi liderlər irəli sürdükləri mütərəqqi ideyalarla xalqı öz ətrafında birləşdirməyə, hər bir addımda ictimai inam qazanmağa çalışmış, məhz bunun da sayəsində böyük uğurlara imza atmışlar. Fəaliyyətində daim ictimai mənafeni əsas götürən, xalqın dəstəyinə arxalanan siyasi lider konkret siyasi mərhələdə xalqın sabit inkişaf yolunu düzgün müəyyənləşdirmək, milli maraqları qorumaq əzmi ilə seçilir. Siyasətdə ictimai inam qazanmaq məramı demokratik dəyərlərin ön plana çıxdığı hazırkı "sürət əsri"ndə də qətiyyətlə aktuallığını itirmir. Hakimiyyəti millətə layiqli xidmət vasitəsi sayan və bunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən liderlər milyonlarla insanın iradəsi əsasında dövlətə rəhbərlik şansını qazanırlar.

Dövrün sərt sınaqlarından üzuağ çıxan Azərbaycan xalqı da taleyini hər zaman qəlbən inandığı, etimad göstərdiyi siyasi liderlə bağlamışdır. Müstəqil Azərbaycan yeni minilliyin başlanğıcında ümummilli lider, dünya şöhrətli ictimai-siyasi xadim Heydər Əliyevin ideyalarının layiqli davamçısı - cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurlu gələcəyə doğru inamla irəliləyir, bu yolda qarşılaşdığı müxtəlif maneələrə, çətinliklərə mətinliklə sinə gərir. Azərbaycanda demokratiyanın təntənəsi kimi tarixiləşən 2008-ci ilin 15 oktyabr seçkiləri də mahiyyət etibarilə xalqın cənab İlham Əliyevə dərin inam və etimadının əyani təsdiqinə çevrilmiş, ölkə vətəndaşları respublikada uğurla həyata keçirilən islahatlar kursunun davam etdirilməsi naminə ciddi siyasi iradə və qətiyyət nümayiş etdirmişlər.

Prezident seçkiləri bir qayda olaraq konkret zaman kəsiyində reallaşdırılan siyasətin ictimai rəy tərəfindən adekvat dəyərləndirilməsi prosesi kimi də xarakterizə edilir. Seçkilər ərəfəsində hakimiyyət xalqın və dövlətin mənafeyi naminə həyata keçirdiyi kompleks tədbirlər barədə hesabət verərək seçicilərin səsini qazanmağa çalışır. Bu mənada cənab İlham Əliyevin son seçkilərdəki möhtəşəm zəfəri ilk növbədə son 14 ildə ölkənin keçdiyi inkişaf yoluna verilən obyektiv ictimai qiymətdir. Dövlət başçısı ötən müddətdə konseptual əsasları ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş islahatları uğurla davam etdirmiş və yeni çalarlarla zənginləşdirmişdir. "Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısının ötən 15 ildə qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar onun daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə verdiyi vədlərin sırf əməli fəaliyyətə, pragmatizmə söykəndiyini, gerçəkliyə adekvat olduğunu göstərmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev zaman baxımından o qədər də böyük olmayan bir müddətdə cəmiyyətin bütün gözləntilərini gerçəkləşdirməyə çalışmaq, hər bir vətəndaşın marağına cavab verən, cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində uğurlu nəticələrə yol açan çevik, qətiyyətli və düzgün qərarlar qəbul etmişdir. Dövlət başçısının idarəçilik keyfiyyətlərindən ən mühümü isə, şübhəsiz, uzun illər boyu zərrə-zərrə

formalaşaraq sabitləşmiş milli dövlətçilik ənənələrinə sadiqlikdir. Cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət nəticəsində son illər əldə etdiyimiz uğurlar məhz bu amilə əsaslanır. Siyasi illüziyalardan, populizmdən uzaq olması, problemlərə rəşional mövqedən və real situasiyadan yanaşması, pragmatizmi və yüksək idarəçilik keyfiyyətləri cənab İlham Əliyevin yetkin və peşəkar siyasətçi portretini formalaşdırır. Bütün bu keyfiyyətləri dövlət başçısının malik olduğu yüksək qətiyyət, intellekt, enerji, potensial, işgüzarlıq, novatorluq və birləşdiricilik məziyyətləri təməmləyir.

Mübaligəsiz demək olar ki, mövcud siyasi kursun ictimaiyyət tərəfindən birmənalı dəstəklənməsini təmin edən ən başlıca amil son beş ildə müstəqil Azərbaycanın əldə etdiyi misilsiz sosial-iqtisadi nailiyyətlərdir. Ötən müddətdə ölkənin davamlı və sabit inkişafı baxımından vacib amil olan ictimai-siyasi sabitlik qorunub saxlanılmış, respublikamız iqtisadi inkişaf sürətinə görə dünyanın lider dövlətləri sırasına yüksəlmiş, sosial problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmış, Azərbaycan Avropa geosiyasi arealında həyata keçirilən qlobal layihələrin təminatçısına çevrilmişdir. Bu gün ikinci elə bir dövlət tapmaq çətinidir ki, son 15 ildə ümumi daxili məhsulun artım tempinə görə dünyada lider mövqeyini qoruyub saxlasın, qısa müddətdə dövlət büdcəsinin vəsaitlərini 20 dəfədən çox artıra bilsin. Azərbaycan isə bunlarla yanaşı, həm də regionların sosial-iqtisadi inkişafına xidmət edən mühüm dövlət proqramlarını, fərman və sərəncamları uğurla icra etmiş, həyata keçirilən sosial infrastruktur layihələri nəticəsində bölgələrin siması dəyişmiş, sahibkarlığın inkişafı, yeni istehsal müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması, yeni iş yerlərinin açılması naminə sistemli addımlar atılmışdır.

ƏSL SİYASƏT KONKRET, REAL İŞ GÖRMƏKDƏN İBARƏTDİR

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin son 15 illik inamlı fəaliyyəti onun Heydər Əliyev ideyalarının, sadəcə, davamçısı deyil, eyni zamanda, bu ideyaları yeni dövrün nəbzinə, zamanın ruhuna uyğun həyata keçirən, təkmilləşdirən qətiyyətli siyasi lider olduğunu təsdiqləmişdir.

Liderlik xüsusiyyətinin xalqın mütləq əksəriyyəti tərəfindən qəbul edilmək, geniş siyasi spektrin inamını qazanmaq, beynəlxalq səviyyədə cərəyan edən proseslərə nüfuz etmək, cəlbədicə və real ideyalarla, işlək proqramlarla cəmiyyəti ümumi rifah və tərəqqi naminə səfərbərliyə almaq kimi vacib məqamları özündə ehtiva etdiyini nəzərə alsaq, bu termini bütün kateqoriyalar üzrə cənab İlham Əliyevə şamil etmək olar. Siyasətə ideyaların reallaşdırılması vasitəsi kimi yanaşan və "Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısı hakimiyyətə xalqa təmənnəsiz xidmət vasitəsi kimi yanaşmış, hər bir fərdin marağı və mənafeyini uca tutmuşdur.

Mütərəqqi idarəçilik prinsipləri ilə cəmiyyətdə böyük nüfuz sahibinə çevrilmiş cənab İlham Əliyev dövlət başçısı kimi məsuliyyətli və şərəfli vəzifədə xalqın ona bəslədiyi ümidləri tam doğrultmuşdur. Yüksək siyasi iradəsi, qətiyyətliliyi, məqsədə doğru inamla irəliləməsi, milli maraqlara sadıqlığı, pragmatizmi, təvazökarlığı və sadəliyi cənab İlham Əliyevi dövlət rəhbəri olaraq xalqa sevdiren, şəxsiyyətinə yüksək rəğbət və etimad formalaşdıran xarakterik cizgilər sırasında xüsusi vurğulanmalıdır.

Ümumiyyətlə, son 15 il ərzində sosial-iqtisadi sahələrdə

müsbət göstəricilərin əldə edilməsinin, ölkənin tərəqqi və dinamik inkişaf yolu keçməsinin ən mühüm səbəbi yuxarıda sadaladığım keyfiyyətlərə malik Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəqiq sosial-iqtisadi strategiya əsasında qarşıda duran hədəfləri düzgün müəyyənləşdirməsi ilə bağlıdır. Elə buna görə də möhtərəm dövlət başçımızın həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın qüdrətli dövlətə çevrilməsi yolunda mühüm amil olan icimai-siyasi sabitlik, vətəndaş sülhü və həmrəyliyi qorunub saxlanılmış, cəmiyyətin ümumi potensialının ümummilli məqsədlər naminə səfərbər olunması inkişaf prosesində yüksək dinamizmi təmin etmişdir. Dəqiq müəyyənləşdirilmiş prioritetlər, elmi əsaslara söykənən fundamental qərarlar, xalqın mənafeyinə uyğun sosial-iqtisadi siyasət, çevik idarəçilik mexanizminin formalaşdırılması, diplomatik münasibətlərdə balanslaşdırma prinsipinin qorunması, vətəndaşlarımızın rifahı naminə mövcud imkanlardan maksimum səmərəli istifadə dövlət başçımızın 15 illik prezidentlik fəaliyyə-

tini səciyyələndirən xarakterik xüsusiyyətlər kimi mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev yüksək siyasi qətiyyət nümayiş etdirərək ötən 14 ildə Azərbaycan üçün bir sıra taleyüklü məsələlərin həllinə nail olmuşdur. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və Bakı-Tbilisi-Qars kimi nəhəng transmilli layihələr ölkəmizin siyasi və iqtisadi mövqelərini yüksək dərəcədə möhkəmləndirmişdir. Xəzərin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarlarına nəqli məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər respublikamızın, bütövlükdə Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyi sisteminin əsas təminatçılarından birinə çevrilməsini təmin etmişdir. 2006-cı ilin noyabrında Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində anlaşma memorandumu imzalamış respublikamız bu gün bütövlükdə MDB və Avropa məkanında Rusiyadan enerji asılılığı olmayan, müstəqil siyasət yeridən dövlətlərdən biridir. Bu fakt özlüyündə Azərbaycanın dünya birliyi üçün önəmini xeyli artırmış, respublikamızın Avrasiya strukturuna inteqrasiya prosesini sürətləndirmişdir.

Hüseynova Leyla

"Daş-qaş əvəzinə özünə bilik yığsan daha çox tanınarsan: ən qiymətli daşı salıb itirə bilərsən, ən sadə biliyi isə səndən heç kəs ala bilməz." deyib Əbül Fərac. Leyla da təhsilə başladığı ilk gündən bu aforizmi özü üçün əsas götürməyə başlayıb. 6 nəfərlik geniş bir ailədə doğulan Leyla 2000-ci il noyabrın 25-də Saatlı rayonunda dünyaya göz açıb. Sürücü işləyən atası qızının və ailəsinin ehtiyaclarını artıqlaması ilə ödəməyə çalışıb. Və buna da nail olub. Anası isə evdar xanım olduğu üçün hər zaman uşaqlarının dərsləri ilə məşğul olmağa vaxt ayırıb. Leylanın elmlə ilk tanışlığı 2007-ci ildə olub. 1-ci sinifə Xırdalan rayon 9 nömrəli məktəbdə başlayan Leyla qısa zaman ərzində müəllimlərinin sevimlisinə çevrilib. Güclü yaddaşı, əzmkarlığı və zəhməti sayəsində dərslərində uğurla irəliləyib. Elə uşaqlıqdan bədii kitablara olan marağı onu daha çox oxumağa sövq edirdi. Bu səbəbdəndir ki, məktəb illəri ərzində çoxlu sayda bədii kitablar oxuyub bitirmişdir. 2016-cı ildə müəyyən səbəblərə görə 117 sayılı məktəbin 10-cu sinifinə keçib. Ele orta təhsilini bu məktəbdə başa vurduqdan sonra ali məktəblərə imtahan verib. Bədii kitabları nə

qədər sevsə də, uşaqlığından bəri riyaziyyat və hesablamalara olan sevgisi, pulları mahir dərəcədə saymaq və diqqətli olmağı onu məhz iqtisadçı olmağına şərait yaratdı. 2018-ci ildə keçirilən qəbul imtahanlarında yüksək nəticə göstərərək həm valideynlərinin, həm də müəllimlərinin başını uca etdi. Ən əsası uşaqlığından bəri arzusunda olduğu sənətə yiyələnməyə başlayacaq. 622 balla Azərbaycanın ən prestijli universitetlərindən biri olan Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə fakültəsində Muhasibat uçotu və audit fakültəsinə daxil oldu. Özünün dediyinə görə universitetdə də məktəbdə olduğu kimi istək və həvəslə oxuyub, öz ixtisasına ən yüksək dərəcədə yiyələncək. Onun məqsədləri bununla da bitmir. Univeristetini bitirdikdən sonra baş muhasib kimi hər hansı bir böyük şirkət və yaxud təşkilatda çalışmaq istəyir. O deyir ki, istək, bacarıq və həvəs olduqdan sonra hər şeyi bacara bilər. O məqsədləri uğrunda inamla irəliləyir.

Məqsəd yoxdursa, heç nə edə bilməzsən.

Məqsəd dəyərsizdirsə, böyük bir iş görə bilməzsən. (Deni Didro)

Mamedov Rəsul

“Həyatımızın mühüm sahəsi olan məktəb, müəllim və şagirdlər haqqında nə qədər yazılsa da, deyilsə də azdır. Məktəbli olmaq, müəllimlərin şagirdlərə elmi biliklər öyrətməsi, hər bir şagirdin və müəllimin qəlbində dərin izlər buraxır. Belə şagirdlərdən biri də Mamedov Rəsul Pərviz oğludur.” - deyə bildirib Rəsulun müəllimlərindən biri. Ele bu sözlərdən Rəsulun necə bir şagird olmağı az çox məlum olurdu əslində.

Rəsul 2009-cu il sentyabrın 21-də Bakı şəhərində ziyalı bir ailədə anadan olub. Daima ailəsinin göz nuru olan Rəsul məktəbə başladığı gündən etibarən də müəllimlərinin sevimlisi olmağı bacarıb, öz istedad və bacarığı ilə. 2015-ci ildə Kəlbəcər rayonu 20 sayılı tam orta məktəbdə 1-ci sinifə başlayıb. Müəllimləri və sinif yoldaşları ilə çox səmimi və tərbiyyəli münasibət qurduğuna görə hamı ondan çox razıdır. Dərslərində əlaçı olmaqla yanaşı həm də idmanla çox maraqlanır. Atasını Pərviz bəyin idman müəllimi olmasında bunda böyük rolu var. Kinoboks ilə məşğul olur. Hal-hazırda Rəsul 4-cü sinifdə oxuyur. Onun ən böyük arzusu isə gələcəkdə vətəninə, dövlətinə layiq polis

olmaqdır. Ondan bu barədə soruşduqda isə uşaqlıqdan bəri bu arzuda olduğunu və bu məqsədə çatmaq üçün lazım olan hər şeyi edəcəyini dedi. Biz ondakı bu qətiyyəti gördükdən sonra əminik ki, Rəsul gələcəkdə ən yaxşı və vicdanlı polislerimizdən biri olacaq.

4 nəfərlik ailədə böyüyən Rəsulun anası da hər zaman oğlunun dərslərinə, tərbiyyəsinə diqqətlə yanaşır. Təzəgül xanım da həmçinin azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimidir. Rəsulla eyni məktəbdə oxuyan bacısı Fidan da hal hazırda 6-cı sinif şagirdidir. Müəllimlərinin sözüne görə hər iki bacı və qardaş məktəbdə öz ağıl və bacarıqları ilə seçilir.

Rəsulun ailəsi və yaxınlarının onun üçün bitməz-tükənməz xoş sözləri və arzuları var. Onlardan biri də belədir: - “Rəsul üçün ən böyük arzumuz odur ki, necə ki indi ailəsi onunla fəxr edir, gələcəkdə də əldə edəcəyi uğurları ilə ailəsini və onu sevən hamının fəxri olsun. Rəsulu həyat hec bir zaman sındırmasın, hər zaman həyat yolları onun üçün enişdən-yoxuşdan deyil, hamarlıqdan ibarət olsun. Yurdunun, vətəninin, ata-anasının adına layiq bir övlad olsun.

Babayev Kamal

Uşaq olanda anam mənə deyirdi ki, əsgər olsan, general olacağsan, keşiş olsan, papalığa qədər yüksələcəksən. Amma mən rəssam oldum və Pikasso olaraq qaldım.

(Pablo Pikasso)

Uşaqlar daim irəliyə ən yaxşı olana doğru can atır. Ana isə onu yönləndirə bilən ən güclü ən ülvi varlıqdır. Kamalın uğurlarının arxasında da daima anasının dəstəyi vardır. Doğulduğu andan etibarən ona hər zaman ən yüksək tərbiyyəni verən, onu dəstəkləyən anası olub. Çünki hər bir övlad üçün anadan yaxşı tərbiyyəçi ola bilməz.

Babayev Kamal Əmiraslan oğlu 2010-cu ildə dekabrın 23-də dünyaya gözlərini açıb. Doğulduğu andan ailəsinin sevimlisi olan balaca balamız 2017-ci ildə Binəqədi rayonu 306 sayılı məktəbin 1-ci sinifinə qədəm qoyub. Elmə atıldığı gündən öz bacarığını göstərməyə başlayan Kamal oxuyub öyrənmə bacarığı ilə sinif yoldaşlarından fərqlənməyi bacarıb. Tez bir zamandan qavra-

ma və tənbellik etmədən oxuma istəyi onu hər zaman bir addım irəliyə çəkir bu kiçik yaşında. Bu səbəbdəndir ki, o artıq sinif üzrə əlaçidir. Müəllimləri və sinif yoldaşları da həmçinin Kamal haqqında çox müsbət fikirdədirlər. Onun dərslərinin çox yaxşı olmasına görə əlaçılıq üzrə Fəxri Fərmanları da var. Kamal məktəb dərslərini çox yaxşı oxumaqla yanaşı həm də fərqli maraq dairəsinə sahibdir. Belə ki o, sazda ifa etməyi çox sevir və hər gün daha yaxşı olmağa can atır. Sanki ele onun bu balaca ruhu musiqi üçün yaradılıb. Kamal həmçinin qiraət etmək və gözəl rəsmlər çəkməyi də bacarıb. Bəlkə də öz üzərində işləməklə gələcəyin məşhur rəssəamlarından biri ola bilər bu istedadla. Amma onun istək və arzusu tam başqa yönədir. Kamalla söhbətimiz zamanı məlum oldu ki, əslində o gələcəkdə güclü bir hüquqşünas olmaq istəyir. O bildirdi ki, bu yolla haqq ədaləti bərpa etmək istəyir. Biz də onun bu arzusunda uğurlar arzulayırıq. Və inanırıq ki, məqsədyönlü olmaqla Kamal hər şeyi bacaracaq.

Hüseynov Hüseyn

Təbiət insanı zülmətlə dövrləyir və onu daim işığa doğru getməyə məcbur edir. Bu işıq isə elmdir.

Iohann Volfanq Höte

Biz elmi-texniki tərəqqinin çox vüsət alıb tüğyan etdiyi bir əsrdə yaşayırıq. Bu belə bir əsrdir ki, cəmiyyətimizin onun iqtisadi, mədəni, mənəvi inkişafı elm və biliklə xarakterizə olunur. Təhsil və bilik insan həyatında aparıcı rol oynayan ən vacib amillərdəndir. Belə ki, bilik insanın güclü, qüdrətli, müdrik bir şəxsiyyət kimi yetişməsində bir vasitədir. Elm, təhsil eyni zamanda dünya və aləmi, onun əsrarəngiz çalarlarını dərk edib duymaq üçün bir vasitədir. Belə ki, bizi əhatə edən aləm elmin, təhsilin və müasir texnikanın uğurlu nailiyyətlərinə əsaslanır. Elmsiz, təhsilsiz bir insan yolunu azmış kor bir səyyaha bənzər ki, kiçik bir çuxur onu məhv edir. Elm və bilik insan həyatını mənalandıran, onu zənginləşdirən işıqlı bir yoldur. Odur ki, həyat və güzəranımızı daha mənalı etmək, səmərəli yaşamaq üçün daha çox

təhsilə, savada yiyələnməliyik. 7-ci sinif şagirdi olan Hüseyn də yaşının az olmasına baxmayaraq bunu aydın şəkildə dərk edir və hər zaman yeni biliklər öyrənməyə həvəs göstərir. Hüseynov Hüseyn Rövşən oğlu 4 fevral 2006-cı ildə Goranboy şəhərində anadan olub. O, 2013-cü ildə Kəlbəcər rayon 107 sayılı tam orta məktəbin 1-ci sinifinə getmişdir. İndi isə həmin məktəbin 7-ci sinifində oxuyur. Hüseyn Azərbaycan dili, Ədəbiyyat, Fizika və Tarix fənlərini çox sevir. Onun ən sevimli müəllimləri B.Oktay müəllim, Ə.Nicat müəllim, H.Elmira müəllimədir. Hər zaman dərslərinə hazır gəlməsi, verilən tapşırıqlara məsuliyyətli yanaşması ilə Qurban müəllimlərinin rəğbətini qazanmışdır.

Ailəsi 4 nəfərdən ibarətdir: atası Hüseynov Rövşən, anası Hüseynova Hədiyyə və bacısı Hüseynova Leyla.

Qurban məktəbi bitirib, hüquqşünas olmaq istəyir. Biz inanırıq ki, o, bu məqsədinə nail olmaq üçün əlindən gələni edəcək. Ona bu yolda müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

Adilzadə Adil

Könlüm elmlərdən qalmadı məhrum, Sonda bildim heç nə deyilmiş məlum.
Nəsreddin Tusi

Elmin insan həyatının çiçəklənməsində müstəsna rolu vardır. Elmi nailiyyətlər nəticəsində bəşər həyatı daha da gözəlləşməyə doğru irəliləməkdədir. Elm zülmətdən işıqlığa və səadət nuruna yetişməkdə bəlkə də yeganə vasitədir. Hər bir cəmiyyətin həyat səviyyəsinin yüksəlişi, tərəqqisi, həmin toplumda elmin inkişafından, elmə marağın hansı səviyyədə olmasından və daha bir çox elmlə bağlı ünsürlərin həmin cəmiyyətdə olub-olmasından asılıdır. Cəhalət xalq yalnız savadlı cəmiyyəti, inkişaf etmiş elmi ilə qürur duya bilər. Yalnız savadlı cəmiyyətlə irəli getmək və savadsızlığın hakim olduğu bir təbəqə və cəmiyyət sonunda süquta məhkumdur. Ona görə də bizim savadlı, bacarıqlı, istedadlı gənclərə ehtiyacımız vardır. Gələcəyimizin bu cür savadlı, istedadlı gənclərindən biri də Adildir.

Adilzadə Adil Bəkir oğlu 21 avqust 2002-ci ildə anadan olmuşdur. 2008-ci

ildə Bakı şəhər Sabunçu rayonu Rixat Zorge adına 90 sayılı orta məktəbin 1-ci sinifinə getmişdir. Hal-hazırda isə 84 sayılı tam orta məktəbin 11-ci sinifində oxuyur.

Adil idmanla professional şəkildə məşğul olur. Onun bu sahədə çoxlu nailiyyətləri vardır. Adil vətənpərvər gəncimizdir. O, müəllimlərinə və ölkə prezidentimiz Ali Baş Komandamız çox hörmətli İlhan Əliyev cənablarına hörmət edir və sevir.

Qeyd etdiyimiz kimi Adilin idmanda çoxlu nailiyyətləri vardır. Belə ki, o, 4 dəfə Respublika çempionu, xaricdə 10 dəfə; Türkiyədə 4 dəfə, İranda 2 dəfə, Dağıstanda 3 dəfə çempion olub.

Atası Bəkir bəy Qarabağ veteranıdır və 5 il döyüşüb. Qardaşı tibb universitetində ikinci kurs tələbəsidir, bacısı isə 2-ci sinifdə oxuyur.

Həqiqətən də bizim belə mərd, öz bacarıqlarını təkə respublikada deyil, dünyada da sübut etmiş gənclərimizə ehtiyacımız vardır. Biz Adil kimi gənclərimizlə qürur duyur və eyni zamanda fəxr edirik. Səsin hər zaman yüksəklərdən gəlsin!

Hüseyn Arzu

Mənim ümmətimdən hər bir ağıl sahibinə bu dörd şey vacibdir:

elmi eşitmək, onu öyrənmək, yaymaq və ona əməl etmək.

(Hz. Muhəmməd s.ə.v.)

Müəllimlər cəmiyyətin memarlarıdır desək, yəqin ki, səhv etmərik. Bu danılmaz həqiqətdir ki, hər kəsin layiqli vətəndaş kimi formalaşmasında müəllimlərimizin əvəzsiz xidməti vardır.

Müəllim elm və bilik xəzinəsinin qapısını insanların üzünə açan bir varlıqdır. Bu xəzinəyə inamla daxil olanlar həyatın enişli-yoxuşlu yollarında bədrəmiz, öz biliyi və əməlləri ilə cəmiyyətin inkişafına töhfələr verirlər. Elə buna görə də dünyada müəllim əməyinin bənzəri yoxdur. Əgər bu gün biz bəşəriyyətin çatdığı yüksək inkişaf səviyyəsi, elmi-texniki nailiyyətlər barədə məmnunluqla söhbət açırsaq, buna görə ilk növbədə müəllimlərə minnətdar olmalıyıq. İnsan cəmiyyətinin əzəli və sonu müəllim əməyi ilə bağlıdır. İnsanlar öyrənə-öyrənə kamilləşmiş, təbiətin sirlərinə yiyələnmiş, yeni-yeni kəşflərə öz həyatlarını yüngülləşdirmişlər. Əslində müəllim sözü müqəddəs de-

yil, müqəddəs olan müəllimlikdir. Yeni müqəddəs olanlar öz vəzifələrini layiqincə yerinə yetirən insanlardır. Yüksək mədəniyyətə və mənaviyyətə malik bir insan, sözün əsl mənasında yaxşı müəllimlərdən biri də Hüseyn Arzu müəllimədir.

Hüseyn Arzu Əfqan qızı 1973-cü il 11 avqustda anadan olmuşdur. O, 1998-ci ildə ADDİ, 2003-cü ildə Az.Res.DİA təhsil müəssisələrini bitirmişdir. 17 illik pedaqoji stajı olan Arzu müəllimə Ağdam rayon 149 sayılı tam orta məktəbdə ingilis dili müəlliməsi təyin olub, hal-hazırda həmin məktəbin direktoru vəzifəsində çalışır. Şagirdlərinin heç birinə fərq qoymadan, onları səbr və təmkinlə başa salır, gələcəklərini möhkəm təməllər əsasında qurmaqlarına yardımçı olur.

Müəllimlik fəaliyyətində Arzu xanım həm şagirdlərinin, həm də iş kollektivinin hörmətini qazanmışdır. O, 2002-ci ildən bəri məktəbinin direktoru vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

Biz də öz kollektivimiz adından belə şərəfli peşə sahibəsi olan Arzu müəlliməyə savadlı, bacarıqlı, istedadlı şagird uğurları arzular, pedaqoji fəaliyyətində ona uğurlar arzu edirik.

Baxşəliyeva Hicran

**Dünyada nə qədər kitab var belə,
Çalışıb,əlləşib gətirdim ələ.
Oxudum,oxudum,sonra da vardım,
Hər gizli xəznədən bir dürr çıxardım.
(Nizami Gəncəvi)**

Son dövrlərdə təhsildə tətbiq olunan yeniliklərin uğurlu fəaliyyət nəticəsində həyata keçirilməsi bu strategiyanın gələcəkdə böyük nəticələr verəcəyini deməyə əsas verir. Artıq deyə bilərik ki, müasir elmlə və müasir təhsil sistemi ilə ayaqlaşan Azərbaycan təhsil sistemi dünya təhsilində öz yerini tapmaqdadır. Biz şagirdlər isə yaradılan imkanlardan məharətlə faydalanmalıyıq. Yadda saxlamaq lazımdır ki, bütün bunlar bizim savadlanmağımız üçündür. Biz öz üzərimizdə çalışsaq, yaradılan imkanlardan faydalansa, savadlı bir kadr kimi yetişsək, deməli, Vətənimiz Azərbaycana da xeyir vermiş olacağıq. Onda, gəlin, hamımız Azərbaycan üçün çalışsaq və oxuya. Hamımız savadlı olaq. Gələcəyimizin daha parlaq və daha uğurlu olması üçün bacardığımız qədər elmə, təhsilə yiyələnək. Savadlı gənclərimizin yetiş-

məsi üçün əlimizdən gələni edək. Bu gənclərimizdən biri də Hicrandır.

Baxşəliyev Hicran Rizvan qızı 14 fevral 2005-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olmuşdur. O, 2011-ci ildə Kəlbəcər rayon 69 nömrəli tam orta məktəbin 1-ci sinifinə getmişdir və hələ də təhsilini həmin məktəbdə davam etdirməkdədir. O, 8-ci sinifdə oxuyur. Hicran hər zaman dərslərinə hazırlıqlı gəlir və eyni zamanda bütün dərslərinə məsuliyyətli yanaşır. O, sinifin ən fəal əlaçılarından biridir. Riyaziyyat və Azərbaycan dili fənləri onun ən çox sevdiyi fənlər, Hikmət müəllim, Sevda müəllimə, Dürdanə müəllimə və Məmməd müəllim isə onun ən sevimli müəllimləridir.

Hicranın ailəsi 5 nəfərdən ibarətdir: atası Baxşəliyev Rizvan Fikrət oğlu, anası Abbasova Təranə Eldar qızı, qardaşı Baxşəliyev Rəvan, bacısı Baxşəliyev Həcər. O, boş zamanlarında musiqiyə qulaq asmağı, bədii ədəbiyyat oxumağı sevir. Gələcəkdə bank işçisi olmaq istəyir. Seçəcəyi peşədən asılı olmayaraq biz Hicrana gələcək karyerasında müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

İbrahimli Nuray

Elm həm bildiklərinizi, həm də bilmədiklərinizi bildirmək üçündür. (Çin atalar sözü)

Bir xalq yalnız savadlı cəmiyyəti, inkişaf etmiş elmi ilə qürur duya bilər. Yalnız savadlı cəmiyyətlə irəli getmək, uğurlara nail olmaq, ölkəni tanımaq mümkündür. Elmin vacibliyini hələ qədim zamanlardan dərk ediblər. Ta qədim zamanlardan elmdə nailiyyətlər əldə etmək üçün çalışıblar. Təbiəti öyrənib, bununla cəmiyyəti məlumatlandırmağa səy göstərblər.

Qədim zamanlara nisbətən, elmin inkişafı müasir şəraitdə daha asandır. Elmi nailiyyətlər nəticəsində kompüter erasına qədəm qoymuşuq. Azərbaycanda da bu kimi texnoloji yeniliklərin tətbiqi təhsilin inkişafına gətirib çıxarır. Məktəblər yeni texniki avadanlıqlarla təchiz olunur. Bunlar hamısı dövlətin müəyyən etdiyi strategiyaya əsasən həyata keçirilir. Bütün bunların hamısı şagirdlərimizin, tələbələrimizin yüksək səviyyədə təhsil alıb gələcəyə savadlı, bacarıqlı kadr kimi yetişməsi üçündür. Bu şagirdlərimizdən biri də İbrahimli Nuray Vüqar qızıdır. O, 16 aprel 2007-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Nuray təhsilə ilk addımlarını 2013-cü ildə atmışdır. O, 33 sayılı məktəbin 6-

cı sinifində oxuyur. Dərslərinə hər zaman hazır gəlməsi ilə, məsuliyyətli olması ilə qısa zamanda müəllimlərinin rəğbətini qazanmışdır. Nurayın ən sevdiyi fənn Riyaziyyat ən sevimli müəlliməsi isə bu fənni ona sevdiren Muradova Gülnar müəllimədir.

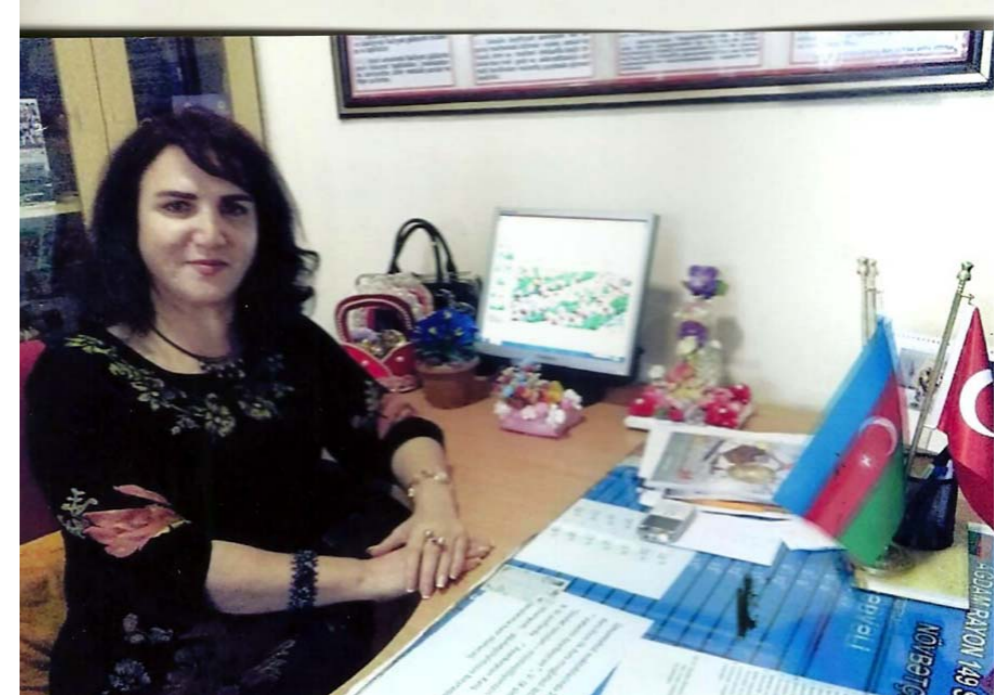
Nuray yalnızca dərslərində deyil, öz aktiv fəaiyyətlərində də bacarıqlıdır. Onun gözəl rəsm çəkmək qabiliyyəti vardır. Bu sahədə onun müsabiqələrində sertifikatları vardır.

Nuray musiqi məktəbində təhsil alır. O, rəqlə də məşğul olur və eyni zamanda ingilis dili və rus dillərini öyrənir. Eyni zamanda boş zamanlarında kitab oxumağı da sevir, bununla o, elmi təfəkkürünü, dünyagörüşünü artırır.

Valideynləri İbrahimov Vüqar və İbrahimova Arzu övladları ilə fəxr edir və daima onu dəstəkləyirlər. Qardaşları Emin və Elbrus da Nuray kimi dərslərini yaxşı oxuyur, hər zaman siniflərində fəallıq göstərirlər. Doğurdan da bizim ölkənin belə istedadlı, talantlı gənclərə ehtiyac var.

Nurayın ən böyük arzularından biri məktəbi bitirib, tibb universitetinə daxil olmaqdır. O, gələcəkdə uşaq həkimi olmaq istəyir. Biz də kollektivimiz adınlar ona gələcək həyatında uğurlar arzu edir, müvəffəqiyyətlərinin davamlı olmasını diləyirik.

Möhsümova Xəzangül

Nadanlar elmə həqarətlə baxır, savadsızlar ona heyran olurlar, müdriklər isə ondan bəhrələnilirlər.

Frensis Bekon

Dahi Azərbaycan şairi Seyid Əzim Şirvani belə deyib. Bəli, təhsil bizim gələcəyimizdir, ölkəmizi dünyaya tanımaq üçün bilik, savaddır. Müasir dünyada hər bir ölkənin gələcəyi həmin ölkədə təhsilin səviyyəsi ilə ölçülür. Təhsilin inkişafı hər bir ölkədə inkişaf konsepsiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Ölkəmizdə son illərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz gələcəyini daha etibarlı və inamlı görmək əzminədir. Bundan başqa, zəngin təbii sərvətləri ilə dünyanın diqqətində olan Azərbaycan bu sərvətlərdən səmərəli istifadə ilə insan kapitalının daha da inkişaf etdirilməsini başlıca istiqamət seçib.

Təhsili cəmiyyətin fəal hərəkətverici, inkişafetdirici qüvvəsinə çevirənlər isə məhz müəllimlərdir. Təhsilin məzmunu nə qədər yüksək və mükəmməl, maddi-texniki bazası nə qədər möhkəm, biliklərin ötürülməsi vasitələri nə qədər təkmil və müasir olsa da, əgər müəllim yoxdursa, heç nədir. Təhsil məhz müəllim əqlinin gücü ilə cəmiyyətin inkişaf amilinə çevrilir, biliklərin, mədəniyyətlərin, milli adət-ənənələrin daşıyıcısı olan yeni-yeni nəsillər məhz müəllim zəkasının nurundan, müəllim qəlbinin hərəkətindən pay alaraq formalaşır. Bu baxımdan müəllim təhsildə əsas sima, aparıcı qüvvədir. Belə zəhmətkeş müəllimlərimizdən biri də Xəzangül müəllimədir.

Möhsümova Xəzangül Əfqan qızı 2 fevral 1969-cü ildə anadan olub. Ahsilli təhsilini Bakı Dövlət Universitetində başlamış olan Xəzangül müəllimə 1999-cü ildə BDU, 2000-ci ildə YHI təhsil müəssisələrini bitirmişdir. O, Ağdam rayon 149 sayılı tam ota məktəbdə həm ibtadi sinif müəlliməsi, həm də tərbi-

yə işləri üzrə direktor müavini vəzifəsindədir. Xəzangül xanım 23 ildir ki, pedaqoji fəaliyyət göstərir. Müəllim kimi fəaliyyət göstərdiyi ilk gündən kollektiv arasında hörmət qazanmış, öz şagirdlərinin sevimli müəlliməsinə çevrilmişdir. O, öz şagirdləri üçün yalnız elmin sirlərini açan bir müəllimə yox, həmçinin onların saf mənəviyyətinə, hislər, duyğular aləminə yeni-yeni lövhələr, məziyyətlər, nur və sevinclər gətirən biri olmağı bacarmışdır. Sözünlərin əsl mənasında vətənimizin gələcəyinə sağlam düşüncəli, savadlı gənclər bəxş edən bir müəllimədir.

Vəliyeva Malvina

Zövqlərin ən gözəli elmdən alınan zövqdür.

(Samuel Smayls: İngilis yazıçısı)

Elm hər dildə birdir. O, ideyalar dramıdır. Elmdə heç bir ideya ehkam deyil; hər bir adam ən məşhur alimin ən çox yayılmış ideyasını da istənilən vaxt yenidən yoxlamaq səlahiyyətinə malikdir. Elm neçə əsrlər ərzində hamılıqla tikilən möhtəşəm bir məbəddir ki, onun hər bir daşını qoymaq bir çox alimlərə bütün ömrü müqabilində müyəssər olmuşdur. Həyatda insan bir çox amal uğrunda çalışır. Lakin bir çox şeyi əldə etmək üçün öncəlik təhsildə, elmdə, bilikdə olmalıdır. Çünki bütün amala, istəyə gedən yolda yolumuzu aydınlatan bizim savadımız, elmimiz və dünyagörüşümüz olur. Öz məqsədlərinə çatmaq üçün özünə yol yoldaşı olaraq biliyi, elmi, savadı seçən şagirdlərimizdən biri də Malvinadır.

Vəliyeva Malvina Arif qızı 22 aprel Gürcüstanın Arxılı rayonunda anadan olub. O, birinci sinifə 2014-cü ildə Kəlbə-

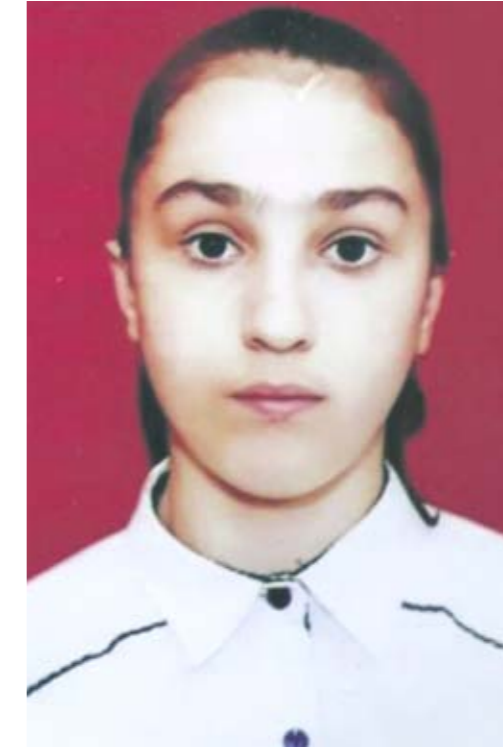
cər rayon 18 sayılı tam orta məktəbdə getmişdir. Hal-hazırda həmin məktəbin 4-cü sinifində oxuyur. Malvina dərslərinə hər zaman hazır olur və məsuliyyətlə yanaşır. O, musiqi və həyat bilgisi fənlərini daha çox sevir. Ən sevimli müəllimləri isə Mələhət müəllimə, Nura müəllimə, Xeyransa müəllimədir. Malvina özü də böyüyəndə müəllim olmaq istəyir. Öz müəllimlərini özünə nüsxə götürən Vəliyeva da gələcəkdə müəllim olmaq istəyir. O, da öz bildiklərini şagirdlərinə öyrədir, savadlı gənclər yetişdirmək istəyir.

Malvinanın atası Arif bəyin 49 yaşı, anası Mələk xanımın 41 yaşı var. Ailədə 4 uşaq: 3 qardaş, 1 bacıdirlar. Qardaşları Namiq və Ömər, bacısı Dilbər.

Malvina boş zamanlarında şəkillər çəkməyi çox sevir. O, eyni zamanda asudə vaxtında oyun oynamağı, televizora baxmağı sevir.

Malvinanın gələcək həyatında ona bol-bol uğurlar, müvəffəqiyyətlər arzu edirik. Daima valideynlərinin fəxri olan.

Vəliyeva Pərvinə

Qız uşağını gözəlcə tərbiyə edib, Allahı Təalanın verdiyi nemətlərlə bolluq içində yedirər, geydirsə, o qız uşağı onun üçün bir bərəkət olar, Cəhənnəmdən qurtulub asanca Cənnətə girməsinə vəsilə olar.

(Taberani)

3 bacının ən böyüyü olan Pərvinə öz ağılı, şirinliyi və istedadı ilə hər zaman özünü sevdirməyi bacarıb. Pərvinə 2004-cü ildə aprelin 12- də bir yaz səhərində Xırdalan şəhərində anadan olub. Ailənin ilk göz nuru olan Pərvinə yaxınlarının da sevimlisinə çevrilib. Məktəbə getməyə can atan, hər zaman anasından rəqəmləri hərfləri öyrənməyə tələsən Pərvinə nəhayət ki, 2012-ci ildə bu arzusuna qovuşur. Kəlbəcər rayon 20 sayılı tam orta məktəbdə 1-ci sinifə başlayır. Elə bu gündən də onun uğurlu təhsil yolu başlayır. Dərslərində hər zaman müvəffəqiyyətli olan Pərvinə, oxumağı və yazmağı tez bir zamanda öyrənir. Sınıf üzrə əlaçı olub ailəsini də sevindirir. Onun xarici dilləri öyrənməyə xüsusi marağı da var. Əsasən ingilis dilini çox xoşlayır və böyük istəklə öyrənməyə can atır. Özünün dediyinə görə gələcəkdəki arzu-

su ingilis dili müəllimi olmaqdır. İlk öncə özü dərinləndirən mənimsəyib, ali məktəbə qəbul olub, müəllimlik peşəsinin incəliklərinə aqah olduqdan sonra özü də şagirdlər yetişdirəcək arzusundadır.

Ailədə 3 bacıdirlar. Atası İdris bəy usta işləyərək, halal alın təri ilə qızlarının və ailəsinin ehtiyaclarını ödəyir. Anası Yeganə xanım da bu yolda ailəsinə dəstəyini əsirgəmir. Bacıların da özü kimi ağıllı və bacarıqlı olduqlarından hər zaman ata və analarının başını uca edirlər.

Pərvinə dərslərində əlaçı olmaqla yanaşı, həm də çox gözəl şeir demək qabiliyyətinə malikdir. Hal-hazırda 6-cı sinifdə oxuyan balaca qızımız çox fəal və aktiv şagirdidir. 5 nəfərlik ailədə sevgi və qayğı ilə böyüdülmüş Pərvinə ətrafa, cəmiyyətə qarşı da xüsusi hörməti ilə seçilir. Ailəsinin ən böyük arzusu qızlarının yaxşı təhsil almağıdır. Onların oxumağı və öyrənməyi üçün hər bir şəraiti yaradırlar. Bu səbəbdəndir ki, Pərvinə də daima ata və anasının onunla fəxr etməsini, başı uca olmasını istəyir. İnanırıq ki, bu gözəl və tərbiyyəli qızımızın həyatı hər daim uğur və nailiyyət dolu keçsin. Məqsəd və arzuları hər zaman önündə çiraq kimi yol açsın.

Həsənov Cabbar

“Ağıllı olmaq da bir şey deyil, mühüm olan o ağılı yerində istifadə etməkdir. Müvəffəqiyyətin dörd şərti bilmək, istəmək, cəsarət etmək və susmaqdır. Həyat nərdivanlarını çıxarkən insanlarla yaxşı davranmaq. Çünki ənərkən yenə eyni insanlara rast gələcəyik”. Müdriklərin bu dahi kəlamını öz həyat karvanında bir şüar kimi qəbul edib Cabbar. Uşaqlıqdan özü kiçik, dərrakəsi isə böyük olan hər şeydə məna axtaran və dəqiqliyinə gedən Cabbar istedadı və biliyi ilə hər zaman öz yoldaşlarından seçilirdi. Böyüdükcə daha da ağıllı və mədəni bir gənc olacağına əminik.

Həsənov Cabbar Ramil oğlu 26 avqust 2008-ci ildə Xırdalan şəhərində dünyaya göz açıb. Çox ağıllı uşaq olan Cabbar məktəbə gedəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirdi. Çünki o bilirdi ki, məqsədlərinə gedən yolda mütləq bu məktəb sınağından uğurla keçməlidir. Balaca Cabbar 2014-cü ildə Xırdalan şəhər Əliağa Vahid adına 1 sayılı məktəbin 1-ci sinfinə qədəm qoyur. Hal-ha-

zırda Cabbar elə həmin məktəbin 5-ci sinfində təhsil alır. Cabbarın müəllimləri hər zaman ondan razılıq ediblər. Dərsə davamiyyəti, tapşırıqları vaxtında yerinə yetirməsi ilə Cabbar hər zaman müəllimlərinin dərin hörmətini qazanıb. Cabbarı əlaçı şagird olaraq bütün müəllimlərini çox sevir və bütün fənləri həvəslə öyrənir. Cabbar boş vaxtlarında kitab oxumağı çox sevir. Cabbar həmçinin şahmat oynamağı çox sevir və bir neçə dəfə şahmat yarışlarında iştirak edərək fəxri fərmanlar qazanıb.

Cabbarın ailəsi 4 nəfərdən ibarətdir.

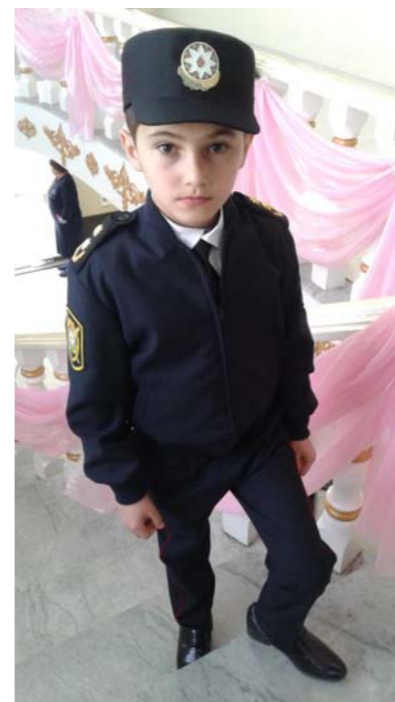
Atası- Həsənov Ramil.

Anası-Həsənova Gülmirə.

Qardaşı-Həsənov Məhəmməd

Cabbarın ən böyük arzusu polis olmaqdır. Atası Ramil bəy və anası Gülmirə xanım da onun ən böyük dəstəkçilərindən biridir. Ailəsinin Cabbara olan güvəni və etimadı sonsuzdur. Biz də inanırıq ki, Cabbar istədiyi peşəyə yiyələnəcək və bu yolda ona uğurlar arzu edirik.

NİHAD İSMAYILLI

Elm adamlarının qiymətini bilməyən, onlara layiq olduqları mükafatı verməyən ölkələr inkişaf edəcəklərinə ümid bəsləməsinlər

(Volter).

İnsanın bildiyi və öyrəndiyi şeylər bil-mədiyinin müqabilində heç dərəcəsinə deyil. Təhsil üçün deyil, təhsil onlar üçündür. Hədəf və məqsədi bəlli olan bir elm - sahibi üçün əbədi davam edəcək bərkət qaynağı və tükənməz bir xəzinədir. Bu xəzinəyə malik olanlar yaşadıkları müddət ərzində hətta daha sonraları da bir şirin su qaynağı kimi daim ziyarət edilir və xeyrə vəsilə olurlar. Məşhur yunan müdriklərindən biri olan Solonun bu fikri ayrı-ayrı insanlara deyil, bütün bəşəriyyətə söylənilən nəsihətlərdən biridir: “Nə qədər ki, yaşayırsan öyrən, gözləmə ki, qocalıq gələndə sənə kamal gətirəcək.” Həyat yolunda da öyrənməyi, təhsil almağı, bilik qazanmağı seçən şagirdlərimizdən biri də Nihad İsmayillidir.

28 iyul 2008-cu ildə Göygöl rayon Murvdağ qəsəbəsində anadan olmuşdur. 2014-ci ildə Kəlbəcər rayon 107 sayılı tam orta məktəbin 1-ci sinfinə getmişdir.

Məktəbə qədəm basdığı ilk gündən həm çalışqanlığı və zəkası ilə, həm də tərbiyəsi ilə müəllimlərinin diqqət mərkizində olmuşdur. Hal-hazırda həmin məktəbin 5-ci sinfində təhsil alır. Nihadın ən çox sevdiyi fənlər Azərbaycan dili, Tarix və Riyaziyyatdır. Ən çox sevdiyi müəllimlər isə Elmira müəllimə, Fəxriyyə müəllimə və Adil müəllimdir. Arzuladığı peşə gələcəkdə polis olmaq və ədalətin keşiyində durmaqdır. Vətəninə, millətinə şərəflə xidmət etməkdir. Nihad həm müəllimlərinin, həm də valideynlərinin fəxri olmağı arzu edir. Boş vaxtlarında futbol oynamağı və kitab oxumağı sevən Nihad dərslərini də vaxtılı vaxtında hazırlayır. Nihadın ailəsi 4 nəfərdən ibarətdir.

- Atası 20 fevral 1979-cu ildə anadan olub, sürücüdür.

- Anası 1987-ci il 28 oktyabrda anadan olub, aşbazdır.

- Bacısı hal-hazırda Kəlbəcər rayon 107 sayılı tam orta məktəbində 6-cı sinfdə oxuyur. O, qardaşı Nihad ilə qürur hissi duyur və ailəsi ilə birlikdən ona əllərindən gələn köməyi göstərirlər.

Bizdə öz jurnalımız adından Nihad bələmizin uğurlarının bol olmasını diləyirik.

Əlirza Sadiq

Xəyal qanadlarında uçan elm möcüzələr yaratmağa qadirdir.

Faradey

Savad insanı zənginləşdirən ən dəyərli ziynətdir. Savadlı insanlarla ünsiyyət qurduğumuz zaman heç yorulmur, əksinə söhbətdən rahatlıq duyuruq. Savad da daxildən gəlmişdir. Onlarla danışdıqda bil-mədiklərimizi, eşitmədiklərimizi öyrənirik. İnsanı güclü edən bilikdir. Sahib olduğumuz bilik bizi ziyalı edir. Ona görə ki, belə insanlar yaşadığı cəmiyyətin bütün keyfiyyətlərini, mənsub olduğu millətin zəngin mənəvi dəyərlərini, tarixi şəxsiyyətlərini tanıyır, dilini, dinini təbliğ edir.

Əlirza Sadiq Suhail oğlu 15 sentyabr 2004-cü ildə Astara rayonunda anadan olmuşdur. Hal-hazırda Sadiq 71 sayılı tam orta məktəbin 9-cu sinfində təhsil alır. Dərslərində ak-

tivdir, gündəlik dərslərini, verilən tapşırıqları məsuliyyətlə yerin yetirir. Dərslərinə görə qazandığı fəxri fərmanlar onun daha da ruhlanmasına səbəb olur. Dərslərindən qalan boş vaxtlarında isə kitab oxuyur və pianoda ifa etməyi çox xoşlayır. Bu da onun nəticəsidir ki, musiqidən tədqirəlayiq nailiyyətlər əldə etmişdir. Şagirdimizin idman üzrə diplomları da vardır. Sadiq hoppi olaraq, özünə kompyuterdə oyunlar oynamağı seçmişdir. Peşə sahibi olaraq, o, mühəndislik sənədinin sirlərinə yiyələnmək istəyir. Atasını Suhail bəy və anasını Afərin xanım övladlarının hansı peşəyə yiyələnməsindən asılı olmayaraq, daim onların yanında olub dəstək olacaqlarını bildirirlər. Təbii ki, valdeyn üçün ən böyük şərafət övladının ali təhsilli və tərbiyəli olmasıdır. Sadiq balanın da daim ailəsinin başını uca edəcəyinə inanırıq. Səsin yüksəklərdən gəlsin!

Muradova Rövşanə

Övladım! Vaxtının bir hissəsini elm öyrənməyə ayır!

Çünki heç bir şey elmdən usaqlaşmaq kimi insan ömrünü məhv etmir.

Loğman

Elm həqiqəti öyrənir, həyatın qanunauyğunluqlarını, təbiətin sirlərini bir-birinin ardınca kəşf edir. Elmlə məşğul olmaq isə gözəlliyin sorağında gəzmək, onu kəşf etmək deməkdir. Çünki həqiqət gözəllikdən, gözəllik isə həqiqətdən fərqli deyildir. Gözəllik duyğusu varlığın inikası, mövcud həqiqətin idrakıdır. İnsan bütün varlığı ilə gözəlliyə can atır və deməli, həqiq gözəlliyi duymaq, dərk etmək üçün elm öyrənmək vacibdir. Elm həm də dünyagörüşüdür, insanı yüksəldən mənəvi ucalıqdır. İnsan yalnız elmi, bacarığı ilə başqalarından fərqlənə, onlara nisbətən üstün mövqeyə malik ola bilər.

Müasir dövrümüz yüksək texnika dövrü, yüksək sivilizasiya dövrüdür. Bu dövrdə yüksək elmi səviyyə, dərin bilik tələb olunur. Elm və bilik isə yalnız oxumaqla, öyrənməklə əldə edilir. Rövşanə də müasir dövrümüzün elm və biliklərə yiyələnməyə həvəs göstərən şagirdlərimizdən biridir.

Muradova Rövşanə Rövşan qızı 2008-ci ildə Respulkamızın ikinci ən böyük şəhəri olan Gəncə şəhərində anadan olmuşdur. O, məktəbə ilk dəfə 2014-cü ildə getmişdir. İndi isə X. Muradov adına tam orta məktəbin 5-ci sinfində oxuyur. Rövşanə dərslərini yaxşı oxuyur, hər zaman dərsə hazırlıqlı gəlir. Onun ən sevdiyi fənlər Tarix və Riyaziyyatdır. Ən sevdiyi müəllimləri isə Sevinc və Arzu müəllimədir. O, özü də tarix müəlliməsi olmaq istəyir. Öz müəlliməsi kimi savadlı tələbələr yetişdirmək istəyir.

Onun atası Muradov Rövşan Oruc oğlu hal-hazırda işləmir. Anası Muradova Arzu Alim qızı müəllimədir. O, qızının özü kimi şərəfli bir peşə seçməsində onu hər zaman dəstəkləyir və öz məsləhətlərini, köməyini ondan əsirgəmir.

Bacısı Muradova Nigar 3-cü sinifdə oxuyur, qardaşı Muradov Oruc isə balacadır.

Rövşanə boş vaxtlarını daha səmərəli dəyərləndirib çoxlu kitablar oxuyur. Bununla da o, öz dünyagörüşünü, təfəkkürünü inkişaf etdirir.

Rövşanəyə seçdiyi bu şərəfli peşədə və gələcək həyatında müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

Mən həmişə səninləyəm, Azərbaycan, Azərbaycan, Azərbaycan!

2013-cü ildən nəşr olunan Təhsil Yenilikləri qəzeti və eyni adda xüsusi buraxılış jurnalı əsasən dövlət və dövlətçiliyi təbliğ edir. Öz saylarında daha çox təhsil, təhsildəki yeniliklər haqqında məlumat verir.

Xüsusi buraxılış olan jurnalda istənilən şəxslər öz yazılar ilə çıxış edə bilər. Belə ki, qabaqcıl ziyalılar, müəllimlər, həkimlər, tələbələr, şagirdlər və qeyri-ixtisasın sahibləri öz yazılarını jurnalda çap etdirə bilərlər. Eləcə də 500-dən yuxarı bal toplayan məzunlar, əlaçılar, idmançılar, maraqlı əl işləri olan gənclər, səs qabiliyyəti olan və şeir yazmaq və demək qabiliyyəti olan şagirdlər də jurnala müraciət edə bilərlər.

Onu da qeyd edək ki, jurnal şəhid övladlarına, fiziki əqli cəhətdən zəif olan şagirdlərə, o cümlədən hər iki valideynini itirən şagirdlərə pulsuzdur.

Əziz oxucular! Əgər sizlər də jurnalda məqalə, elan, təbrik və reklam vermək istəyirsinizsə aşağıdakı telefonlarla əlaqə saxlaya bilərsiniz:

Telefon nömrələri:

(070) 077 988 82 83

077 632 22 86 WhatsApp

012 408 91 92

Mail: tehsil_news@mail.ru
Facebook: Tehsil Yenilikleri

Instagram: [tehsil_yenilikleri](https://www.instagram.com/tehsil_yenilikleri) Youtube: Təhsil Yenilikləri

TƏHSİL YENİLİKLƏRİ

Xüsusi buraxılış Dekabr 2018-ci il (52)

SOCAR

EUROHOME

Müasir dam örtükləri

Hər növ polimer örtükləri, yeni dam örtüklərinin sifariş

RUUKKI

İtalya, Koreya, Çin, Türkiyə, Ukrayna və bütün dövlətlərin mallarının satışı.
Burada hər növ dam örtükləri topdan və pərakəndə satışı olur.

Ünvan: Xırdalan şossesi, Ekologiya postu ilə üz bəz
EVROHOME mağaza N103
Dükənibn sahibi: Seymur Orucov
Tel: (+994 51) 600-02-07

Təsisçi:
İsa Əkbərov

Baş redaktor:
Samir Əkbərov

Müxbirlər:
Vəfa Babayeva
Gülərə Mirzəyeva

"Təhsil yenilikləri"
qəzetinin
Xüsusi buraxılış

Ünvan: Azərbaycan
Respublikası
Bakı şəhəri, Mətbuat
prospekti
529-cu məhəllə
"Azərbaycan nəşriyyatı"
2-ci mərtəbə

Jurnal Redaksiyanın
kompüter mərkəzində
yığılıb, sahifələnilib,
çap olunmuşdur.

Tiraj - 500

Tel: 070-988-82-83
070-255-78-78